

AKADÁLYMENTESÍTÉSI MŰSZAKI LEÍRÁS

**a Kőszeg, Várkör 42. (1737 hrsz) alatti ingatlanon lévő
Központi óvodaépület fejlesztéséhez**

„...nem kell hátrányos helyzetben érezni magadat, mert más vagy – Mindenki más.”
(Peek szavai Tammethez – Idézi: HVG, 2005)

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében alkották a következő törvényeket és kormányrendeletet:

1998. évi XXVI. törvény: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

E törvény alkalmazásában fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vett lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.

A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt. A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

1997. évi LXXVIII. törvény: az épített környezet alakításáról és védelméről

Akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

253/1997. évi Kormány rendelet: Országos Településrendezési és Építési Követelmények

Akadálymentes az az építmény, amely mindenki számára önállóan, biztonságosan és kényelmesen, korlátozás nélkül használható.

Fogyatékos az a személy, aki mozgásszervi, érzékszervi, értelmi képességeinek tartós korlátozottsága vagy egyéb súlyos egészségkárosodása miatt az építmények akadálymentes használat követelményeinek biztosítása nélkül akadályozott.

A TERVEZÉSI FELADAT RÖVID ISMERTETÉSE

Az ingatlanon lévő óvoda épület energetikai fejlesztése tervezett. A fejlesztéssel, korszerűsítéssel együtt az épületrész akadálymentesítése is tervezett.

FIZIKAI AKADÁLYMENTESÍTÉS

Az ingatlan aszfaltozott közúton és térburkolt úton közelíthető meg. Akadálymentes parkoló kerül kialakításra saját telken belül, az utcafronti kerítés mögött. A parkoló szélessége min. 3,60 m, hosszúsága min. 5,50 m. A parkoló melletti 1,5 m széles kiszállási-manipulálási sáv tervezett térkő burkolatú járdához

kapcsolódik. A parkolóhelyet táblával („P” tábla, „” kiegészítéssel,) , burkolatfestéssel (kerekszék szimbólum felfestése kb. 70 x 80 cm méretben) egyértelműen jelezni kell.

ÉPÜLET MEGKÖZELÍTÉSE, ÉPÜLET KÖRÜLI AKADÁLYMENTES KÖZLEKEDÉS BIZTOSÍTÁSA

A parkolótól az épület hátsó bejáratáig akadálymentes útvonal kialakítása tervezett. A járdaburkolat és a fedett előtér között kb. 1,00 m szintkülönbség van, melyet **MB1000 típusú, max.975 mm emelési magasságú, 300 kg teherbírású emelőlappal** hidalunk át. Az emelőlap mobil kivitelű, a térköre helyezve (akna nem készül).

A vakok és gyengénlátók közlekedését és tájékozódási képességét segítő vezetősávok kiépítése szükséges, melyek folytonosak. Kialakításuk jól érzékelhető és jól észlelhető lesz, vagyis az általános burkolattól színben és felületben is eltér. A gyalogos útvonalakon kerülni kell az akadályok elhelyezését, valamint a belógó/benyúló akadályokat.

A járda burkolat meglévő, megmaradó, így a vezetősáv utólagosan elhelyezett, érdesített, színes szalagokkal lesz kialakítva.

ÉPÜLET BEJÁRATÁNAK, BEJÁRATI AJTÁJÁNAK KIALAKÍTÁSA

Az épület hátsó bejárata akadálymentesen kerül kialakításra. A bejárat ajtó előtti tér greslap burkolattal burkolt. Új bejárat ajtó készül, 1,10 m névleges nyílással. Az ajtón maximum 2 cm magas küszöb készül, gömbölyített kivitelben. A bejárat ajtók előtt min.1,5×1,5 m vízszintes kialakítású rész rendelkezésre áll. A bejárat könnyen megkülönböztethető, a jobb tájékozódás és megtalálhatóság érdekében az épület homlokzatától vizuálisan jól elkülöníthetően (homlokzattól elütő színben – fehér és fa színű) kerül kialakításra.

A fő közlekedési irányokat vezetősávok jelölik. Az akadálymentes parkolótól az akadálymentes bejáratig, vezetősáv készül, mely színben és felületi struktúrában elüt a rámpa és a fedett bejárat általános burkolatától.

ÉPÜLETBE VALÓ BEJUTÁS BIZTOSÍTÁSA

Az óvoda hátsó bejárati ajtaja akadálymentes kialakítású lesz. Szabad nyílásmérete a 90°-ig kitárt ajtószárny belső felülete és a szemközti ajtótok között mérve min. 0,90 m. A nagy üvegtáblás ajtókat és üvegezett felületeket a járófelülettől kb. 1,50 m magasságban elhelyezett jelzésekkel látjuk el.

A zárszerkezetek, kilincsek és egyéb kezelőeszközöket úgy kell kialakítani, hogy azok akár egy kézzel is könnyen foghatóak, működtethetőek legyenek, erős szorítást, tekerést illetve forgatást használatuk ne igényeljen. Kerüljük a forgógombok elhelyezését. Lekerekített, U alakú kilincses zárszerkezet kialakítása ajánlott, melynek vastagsága 2,5 cm, valamint az ajtólap és kilincs közötti távolság 4,5 cm. Az ajtó teljes hosszában végigfutó ajtó húzó korlátok kialakítása szükséges az elérési különbözőségek legjobb kielégítésére.

ÉPÜLETEN BELÜLI VÍZSZINTES KÖZLEKEDÉS

A felújítással érintett épületrész akadálymentes kialakítású lesz. A felújítandó részen szintkülönbségek nincsenek.

Az új ajtók nagyrészt küszöb nélkül készülnek. Ahol mindenképpen szükséges küszöb alkalmazása, ott küszöb max. 2,0 cm magassággal és legömbölyített kivitelben készül. Az ajtók előtti manőverezéshez a szükséges hely biztosított lesz.

AKADÁLYMENTES MELLÉKHELYISÉG

Akadálymentes mellékhelyiség kialakítása tervezett. A wc ajtó min. 0,90 m szabad szélességű, könnyen nyitható és belső oldalon ajtóbehúzó korláttal ellátott. A kilincs és a tokszerkezet a faltól kontrasztos kialakítású. A kilincs U alakú. Az ajtó szállodai zárral ellátott (vagyis vészhelyzet esetén kívülről egy érmével nyitható). Az ajtó aljára ún. rugdosó lemez elhelyezése szükséges. 1,20 m magasságban akasztó elhelyezése tervezett az ajtólap belső oldalára. A helyiségben biztosított a 180°-os megfordulás lehetősége.

A wc elhelyezése úgy tervezett, hogy 3 oldalról történő megközelítése megoldott. A wc-csésze mellett min. 0,90 m, előtte min. 1,35 m szabad hely biztosított.

Az illemhely burkolata nedves állapotban is csúszásmentes és könnyen tisztítható, fertőtleníthető. Az oldalfal burkolata 2,00 m magasságig mosható, fertőtleníthető csempeburkolat. A csempeburkolat fehér vagy világos színű, melyben 0,8-1,00 m magasságban a falburkolattól eltérő színű, kontrasztos sáv alakítandó ki. A lábazati sáv színe és a kapaszkodók, berendezési tárgyak szintén kontrasztosan elkülönülnek a járófelülettől és az oldalfelülettől. A falburkolat és a szerelvények könnyen tisztán tarthatóak.

A wc-ülőke a padlószinttől 0,46 m magasságban lesznek elhelyezve. A fal és az ülőke elülső síkja között min. 70 cm hely biztosított. A csésze mindkét oldalán kapaszkodó van, a padló szinttől 75 cm magasan elhelyezve. A párhuzamos, illetve a diagonális megközelítés, valamint az ápoló helyigényének biztosítására a wc-csésze tér felőli oldalán felhajtható kapaszkodót helyezünk el. A wc-csésze előtt szükséges min. 1,35 cm hely biztosítva lesz. A fix kapaszkodó alatt, 0,7 m magasságban található a wc-papír tartó, mely könnyen elérhető mindenki számára. (Nem szabad nagy gurigás, zárt wc-papír adagolót alkalmazni, mert sérült kezű ember nem tudja kihalászni belőle a papírt.)

A mosdó konkáv peremkialakítású (vagy sima mosdó, süllyesztett szifonnal), pereme a padlószinttől 0,86 m magasan lesz, valamint a falsíktól 0,55 cm-t áll ki. Orvosi, forrázás gátolt egykaros keverő csapteleppel lesz felszerelve. A mosdó kialakítása térdszabad.

A mosdó felett nagy, fix méretű tükör elhelyezése szükséges. A tükör fix, álló (60 cm*90 cm). A mosdó mellett a tükör feletti világítás kapcsolója, valamint a szappan- és papírtörölköző adagoló található. A mosdó mellé mindkét oldalra kapaszkodó készül. A piperék kerekesszékből is elérhető magasságba kerüljenek (80-110 cm).

Villanykapcsolók elhelyezése: az összes kezelőszervet 0,9-1,1 m magasságban helyezzük el (kapcsolók, segélyhívó,...). Kialakításuk kontrasztos lesz a környezetüktől.

A helyiségeknek általános, jó megvilágítása készül. A tükör felett helyi világítás biztosítva lesz.

A nevezett helyiségekben segélyhívó rendszert kell kiépíteni. A vészcsengő látható és hallható figyelmeztetést ad a helyiségen kívül és a földszinti porta helyiségben egyaránt. A segélyhívó rendszer működtető-kapcsolókat a wc közelében, a padlózat fölött 0,30 és 1,10 m magasan kell elhelyezni. A kapcsolókat a környezetüktől kontrasztosan alakítjuk ki.

Összefoglalva az akadálymentes illemhely szükséges berendezései:

- magasított (46-48 cm ülőke magasságú) wc, 70 cm előrenyúlással
- kétoldali kapaszkodó – egyik oldalon fix, másik oldalon felhajtható
- fali wc papírtartó, vagy kapaszkodóra szerelt wc papírtartó
- fali wc-kefe tartó
- konkáv mosdókagyló süllyesztett szifonnal, hosszított karral és kifolyóval
- kézmosás és kéztörlés eszközei akadálymentes elérési magasságban
- fogas
- ajtó wc-zárral, lábazati védelemmel és behúzókarokkal
- dönthető vagy magasított tükör
- káprázatmentes világítás
- falra rögzített szemetes

-csempe burkolatban 1,00 m magasságban kontrasztos sáv (vagy 1,00 m alatt és felett különböző színű csempeburkolat készül)

A wc ajtón szükséges továbbá:

- lábazati védőlemez
- ajtóbehúzó-kar
- wc-zár kialakítása foglaltságjelzővel
- a helyiség funkcióját mutató tábla

TÁJÉKOZTATÁSI, INFOKOMMUNIKÁCIÓS AKADÁLYMENTESÍTÉS

INFORMÁCIÓS TÁBLA

A táblákon a szimbólumok egyszerűek, könnyen értelmezhetőek, színesek, egységes elv szerint tervezettek. A táblák felülete matt, megvilágításuk káprázás- és tükröződésmentes, a háttértől (falfelülettől) kontrasztos megjelenésű. A feliratok díszítésmentes, egyszerű, megfelelő magasságú betűk (pl. félkövér Helvetica).

Funkciót jelző táblák, helyiségtáblák

Az adott funkciók, szolgáltatások helyén azok pontos nevét kell feltüntetni. A táblákra az adott szolgáltatásra jellemző legfontosabb adatokat is célszerű kiírni. A veszélyforrásokra, tiltásokra is funkciójelző táblák hívják fel a figyelmet.

A helyiségtáblák az épületen belül a könnyebb tájékozódást és eligazodást segítik, piktogramokkal támogatottan. A táblán lévő információ BRAILLE felirattal is feliratozott legyen. A funkciót jelző táblákat elsődlegesen 1,2-1,6 m magasságban helyezzük el. A táblákat a helyiségbe vezető ajtó mellett a falra, vagy fix ajtószárnyra javasolt szerelni; ne szereljünk információs táblát nyílószárnyakra, hogy az ajtók zárása-nyitása ne gátolja a táblák láthatóságát.

Helyiségnév-táblák

- o elhelyezésük az ajtó melletti falon, a kilincs felőli oldalon, 120-150 cm magasságban
- o kb. 10x10 - 10x40 cm méret, műa vagy plexi alapon dekorfóliával kialakítva
- o feliratok mérete, min. 3 cm, többsoros is lehet
- o piktogramok mérete 7x7 cm
- o az indukciós hurokkal felszerelt helyiségeknél a szimbólum is a táblára kerül

plexi kialakítású tábla mintafénykép

- o táblák darabszáma: 6 db (csoportszoba, gazdasági bejárat, gyermekmosdó, akadálymentes wc, sószoba, logopédia)

VEZETŐSÁVOK

A látássérült emberek tájékozódásának segítségére a padlóburkolatban vezetősávok kialakítása tervezett. Jelen esetben a parkolótól az épület akadálymentes bejáratig, valamint épületen belül az

aladálymentes illemhelyig érdesített, vizuálisan elkülöníthető csúszásmentes, színes ragasztószalagból kivitelezett vezetősáv készül.

Szombathely, 2017. november hó

SZ. SOPÁR KATALIN
rehabilitációs szakmémők